

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2025"

SO'NGGI BESH YILDA O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDAGI O'ZGARISHLAR. YUTUQLAR, KAMCHILIKLAR VA ISTIQBOLDAGI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI

Qudratova Shaxnoza Baxtiyor qizi

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti Dotsent v.b. Elektron pochta:
qudratovashahnoza786@gmail.com Telefon: +998994348840

Batirbekova Umida Shavkatjon qizi

Toshkent Amaliy Fanlar Universiteti Pedagogika fakulteti, Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi, 2- kurs
talabasi Elektron pochta: umidabatirbekov@gmail.com Telefon: +998946452795

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston ta'lim tizimida so'nggi besh yil davomida amalga oshirilgan islohotlar, ularning natijalari, mavjud muammolar hamda istiqboldagi takomillashtirish yo'nalishlari tahlil qilinadi. Maqolada ta'limning har bir bo'g'inida — maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus va oliy ta'limda kuzatilayotgan o'zgarishlar ilmiy asosda yoritiladi. Tadqiqot natijalari ta'lim sifatini oshirish, o'qituvchilar malakasini rivojlantirish va raqamli ta'limni keng joriy etish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ta'lim tizimi, islohotlar, innovatsiya, raqamli ta'lim, pedagogika, malaka oshirish, sifat, yutuq, kamchilik.

Annotation: This article analyzes the reforms implemented in the education system of Uzbekistan over the past five years, their outcomes, existing problems, and future directions for improvement. It scientifically highlights the changes observed at each stage of education — preschool, general secondary, secondary specialized, and higher education. The research results show the necessity of improving education quality, developing teachers' professional skills, and expanding the implementation of digital education.

Keywords: education system, reforms, innovation, digital education, pedagogy, professional development, quality, achievement, shortcomings.

Аннотация: В данной статье анализируются реформы, реализованные в системе образования Узбекистана за последние пять лет, их результаты, существующие проблемы и перспективные направления совершенствования. В научном аспекте освещаются изменения, наблюдаемые на каждом уровне образования — дошкольном, общем среднем, среднем специальном и высшем. Результаты исследования показывают необходимость повышения качества образования, развития профессиональных навыков преподавателей и широкого внедрения цифрового обучения.

Ключевые слова: система образования, реформы, инновации, цифровое обучение, педагогика, повышение квалификации, качество, достижения, недостатки.

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2025"

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimiga davlat siyosati darajasida alohida e'tibor qaratilmoqda. Prezidentimiz tashabbusi bilan qabul qilingan "Ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi", "Raqamli O'zbekiston – 2030" dasturi va qator farmonlar mamlakatda sifatli, zamonaviy va raqobatbardosh ta'limni shakllantirishga qaratilgan. Ta'lim — bu jamiyat taraqqiyotining asosi, inson kapitalini rivojlantirish vositasidir. Shu sababli, O'zbekiston ta'lim tizimida so'nggi besh yil ichida tub o'zgarishlar amalga oshirildi. Bu o'zgarishlar nafaqat tizimiy islohotlar shaklida, balki metodologik, texnologik va boshqaruv darajasida ham o'z aksini topdi.

ASOSIY QISM

Maktabgacha ta'limdagi o'zgarishlar

2017-yildan boshlab maktabgacha ta'lim davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi Prezident farmoni asosida yangi Maktabgacha ta'lim vazirligi tashkil etildi. Natijada, so'nggi besh yil ichida maktabgacha ta'lim qamrovi 27 foizdan 70 foizga yetdi. Xususiy bog'chalar soni ortdi, pedagoglar uchun malaka oshirish kurslari tashkil etildi. Biroq, bu tizimda hali ham kadrlar yetishmasligi, metodik ta'minotning sustligi va hududlar bo'yicha teng imkoniyatlarning yo'qligi kabi muammolar saqlanib qolmoqda.

Umumiy o'rta ta'limdagi islohotlar

So'nggi besh yillikda umumta'lim maktablarida 3 bosqichli ta'lim tizimi (boshlang'ich, o'rta va yuqori sinflar) yangicha mazmunda qayta ko'rib chiqildi. Ta'lim jarayoniga kompetensiyaviy yondashuv, STEAM ta'lim, AKT texnologiyalari, elektron darsliklar va onlayn platformalar joriy etildi. Xususan, "UzEdu", "Maktab.edu.uz", "Bilimlar bellashuvi" kabi platformalar o'quvchilarning mustaqil o'rganishiga sharoit yaratdi. Shuningdek, o'qituvchilarning oylik maoshi bir necha barobar oshirildi, ularning malakasini oshirish bo'yicha yangi tizim joriy qilindi.

Kamchilik sifatida — sinflarda o'quvchi sonining ko'pligi, ayrim fan o'qituvchilarining yetishmasligi, hamda qishloq maktablarida infratuzilma muammolarini qayd etish lozim.

O'rta maxsus va kasb-hunar ta'limi tizimidagi o'zgarishlar

Kasb-hunar ta'limi tizimi qayta tashkil qilinib, "Professional ta'lim" bosqichi sifatida mustaqil yo'nalishga ajratildi. Kasb-hunar maktablari, kollej va texnikumlar tarmog'i kengaytirilib, ularning o'quv dasturlari mehnat bozoridagi talablar bilan uyg'unlashtirildi. Xalqaro tajriba asosida dual ta'lim — ya'ni nazariya va amaliyotni birlashtirgan o'quv tizimi yo'lga qo'yildi. Biroq, hali ham bu sohada ishlab chiqarish bilan integratsiya sust, amaliy baza yetarli emas, va bitiruvchilarning bandligi pastligicha qolmoqda.

Oliy ta'limdagi yangilanishlar

Oliy ta'lim tizimida so'nggi besh yilda tub o'zgarishlar sodir bo'ldi. Universitetlar soni 60 tadan 200 dan oshdi, ularning qatorida xorijiy filiallar va xususiy oliygohlar ham mavjud. Kredit-modul tizimi joriy etildi, xalqaro reytinglarda ishtirok etish, ilmiy faoliyatni rag'batlantirish yo'lga qo'yildi. Oliy ta'limda talabalar sonining keskin oshishi bilan bir

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2025"

qatorda ta'lim sifati masalasi dolzarb bo'lib qolmoqda. Professor-o'qituvchilar yuklamasi yuqoriligi, ilmiy tadqiqotlar uchun sharoit yetarli emasligi, va amaliyot tizimining zaifligi — bu sohadagi asosiy kamchiliklardir.

Raqamli ta'lim va innovatsiyalar

Pandemiya davrida butun ta'lim tizimi raqamli muhitga o'tdi. Shu davr mobaynida onlayn ta'lim platformalari, virtual laboratoriyalar, masofaviy baholash tizimlari keng qo'llanila boshlandi. Bu jarayon o'qituvchilar va o'quvchilarning axborot texnologiyalariga bo'lgan munosabatini tubdan o'zgartirdi. Bugungi kunda "Raqamli ta'lim", "Elektron universitet", "Yagona ta'lim portali" kabi tizimlar raqamli transformatsiyaning amaliy ifodasidir.

Ta'limdagi yutuqlar

Ta'lim jarayonidagi o'zgarishlar pandemiya davrida keskin burulish qilgani sababli bazi jarayonlarda kamchiliklar ko'zga ko'rinarli darajada bo'lishi bilan bie qatorda yutuqlarxam ayni shakilda ko'zga ko'rinarli bo'lib bormoqda, bularga misol qilib quidagilarni aytish mumkin;

- Ta'lim qamrovi keskin oshdi;
- Pedagoglarning maqomi oshirildi;
- Yangi o'quv dasturlari ishlab chiqildi;
- Xalqaro hamkorlik kengaydi;
- Raqamli ta'lim tizimi joriy etildi;
- Ta'limning ochiqqligi va shaffofligi kuchaydi.

Mavjud kamchiliklar

Bir yaxshining bir yomoni deganlaridek yutuqlar o'z ortidan xozirgi kundagi mavjud kamchiliklarni yuzaga keltirdi;

- Uzoq hududlarda ta'lim sifati past;
- Ayrim o'qituvchilarning malakasi yetarli emas;
- O'quvchi-yuklama muvozanati buzilgan;
- Baholash tizimi subyektiv;
- Innovatsion texnologiyalar to'liq o'zlashtirilmagan.

XULOSA

O'zbekiston ta'lim tizimi so'nggi besh yil ichida yangilanishlar, islohotlar, yutuqlar va muammolar uyg'unligida rivojlanmoqda. Kelgusida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish uchun quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratish lozim:

- raqamli ta'limni yanada rivojlantirish;
- o'qituvchilar malakasini xalqaro standartlarga mos oshirish;
- qishloq va shahar ta'limi o'rtasidagi tafovutni kamaytirish;
- amaliyotga yo'naltirilgan o'qitish metodlarini keng joriy etish;
- ilmiy-tadqiqotlarni ta'lim bilan integratsiyalash.

Yangi davr ta'limi — bu nafaqat bilim berish, balki ijodkor, erkin fikrlovchi va raqobatbardosh shaxsni shakllantirish tizimidir. Shu bois, ta'lim sohasidagi islohotlar izchil

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2025"

davom etishi, ularning amaliy natijasi xalq farovonligi va milliy taraqqiyot uchun xizmat qilishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" PQ-4884-son qarori, 2020 yil.
2. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, 2020 yil.
3. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi hisobotlari, 2021–2024 yillar.
4. Karimov I. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". Toshkent: Ma'naviyat, 2017.
5. UNESCO Education Reports, 2023.
6. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi rasmiy ma'lumotlari.